

Vzpouora Wagnerovy skupiny žoldněřů není jednoduchá záležitost

Jane Kaufman, 27. června 2023

Všichni víme, že Jevgenij Prigožin, velitel Wagnerovy skupiny měl v poslední době nějaké spory s vedením ruské armády a údajně i s ruským prezidentem Vladimírem Putinem, s nímž byl dříve v přátelském poměru. Těžko říct jak moc vážné rozpory to byly, protože málo skutečných informací proniklo ven. Před časem byl Prigožin dokonce obviněn, že dodával zprávy Ukrajincům, což je opět nepotvrzená informace.

Jisté je, že 23. června vytáhl část svých vojsk z předních linií na Ukrajině a vydal se s nimi na pochod k Moskvě. Jeho důvody byly rozmanité. Řekl, že ruská vojska zaútočila na jeho jednotky a některé vojáky zabila, což ruské Ministerstvo obrany popřelo. Je těžké zjistit, jestli si Prigožin tuto záminku vymyslel, anebo opravdu k něčemu takovému došlo.

[Ve videu](#), které vydal na zdůvodnění této akce mluví o tom, že válka byla naprosto zbytečná a je vedena jen proto, aby se mohl Ministr obrany, Sergěj Šojgu stát maršálem a získat hvězdu hrdiny. Podle něho, Rusko vtáhlo na Ukrajinu jen aby ji vybrakovalo a aby potrestali Zelenského režim a Američany za to, že způsobili puč v r. 2014.

Zlobí se, že Rusko vyměnilo celý Azov oddíl za jediného vězně, což byl Viktor Medvědčuk, který podle něho nemá tu cenu. Přesto ho Rusové prý chtějí dosadit na místo presidenta Ukrajiny. Také se pozastavuje nad korupcí v Rusku a nad tím, jak oligarchové mají přednost před ostatními. Když uvážíme, že on sám je oligarcha, pak je takové tvrzení zvláštní.

Celé video je jakási podivná stížnost na chování ruské vlády a vedení vojska. Místy jeho řeč nedává moc smysl, protože se zmiňuje o záležitostech, které blíže nevysvětluje. To vzbuzuje podezření, že si hodně z toho, co říká, vymýšlí.

Je také možné, že hlavní důvody, které udává, jsou skutečně pravdivé. Ale buď nemá veškeré informace a nechápe celý problém na Ukrajině do potřebné hloubky, anebo to vidět nechce. Jinak by si uvědomoval závažnost situace a nezkoušel by ji zhoršovat. Z jiných stran se dovídáme, že Prigožin nemá vojenské vzdělání a nerozumí strategii a vedení války. Takže jeho třenice s vedením ruských vojsk nemusí být opodstatněné.

[Prigožin obviňuje](#) vedení ruské armády, že neříká lidem pravdu. Ruská vojska prý mají větší ztráty na životech, než je přiznáváno. Rusové rovněž ustoupili z mnohých vesnic a prakticky je předali Ukrajincům, což bylo způsobeno nedostatkem zbraní a nábojů.

Záměry Wagnerovců

[Po údajném](#) napadení Wagnerovy skupiny ruskou armádou, kdy někteří vojáci zahynuli, což je skutečnost, kterou doposud nikdo nepotvrdil, takže není jisté, že k něčemu takovému došlo, se Prigožin vyjádřil, že je nutné potrestat vedení ruské armády. Mnoho vojenských analytů to vidělo jako vyhlášení války, ale Prigožin sám to vyvrátil.

Řekl, že „*To zlo, které způsobuje vedení ruských vojsk musí být zastaveno. Tito lidé si neváží životů svých vojáků. Zapomněli slovo „spravedlnost“ a my je přineseme zpátky. Ti, kteří dnes zabili naše chlapce (členy Wagnerovy skupiny), zničili také desetitisíce životů ruských vojáků. Ti všichni budou potrestáni. Žádám, aby nám nikdo neodporoval. Každý, kdo by odporoval bude považován za nebezpečí a zničen. To zahrnuje i strážce na cestě a jakákoliv letadla, která cestou uvidíme.*

„Žádám všechny, aby zůstali v klidu, nenechali se k ničemu vyprovokovat a zdržovali se doma. Ideálně, ti, kteří žijí podél naší cesty, by neměli vycházet z domů ven.“

[A dokonce se](#) obrátil na ruskou Národní gardu a vyzval je, aby se k němu přidali.

Stát proti vzbouřencům

Sergěj Surovikin, [generál ruských vojsk](#), vydal video, kde poměrně mírným způsobem vyzývá Wagnerovy oddíly, aby se vrátily zpět na frontu. Říká, že se obrací na vedení této skupiny a stejně tak na jednotlivé velitele a vojáky, s nimiž doposud ruská vojska společně bojovala, snášela těžké podmínky a postupovala kupředu.

„Jsme stejné krve,“ říká, „jsme bojovníci. Proto vás vyzývám, abyste se zastavili kde jste. Nepřítel jen čeká na zhoršení naší vnitřní politické situace. Neměli bychom mu nahrávat v této době, tak těžké pro naši zemi.“

[A pak se dovídáme](#), že Prigožin byl opravdu podezříván ze zrady. Ještě předtím, než zorganizoval tuto vzpouru, byl prohlášen za zrádce, jeho kanceláře byly prohledány a dokonce některé jeho oddíly byly vojensky napadeny, jak si on sám na začátku stěžoval. Rozvědky fungují rychle, Rusové se na něho něco dověděli a ihned jednali. Ale stejně tak se on dověděl o tom, že upadl v podezření a zmizel, takže nemohl být zadržen. A pak se dal i se svými oddíly na pochod, směrem na Moskvu.

Prošli bez potíží Donbasem a zamířili na Rostov na Donu. Tam se nachází důležité vedoucí středisko ruských vojsk. Podařilo se jim zmocnit se místní televizní stanice a radia, odkud údajně vyhlásili, že všichni ti, kteří podporují Ministra obrany Sergěje Šojgu, jsou zrádci a stoupenci Ukrajiny.

Nevypadalo to dobře už dříve

Je pravda, že situace se začala zhoršovat už dávno předtím. Ještě v Bachmutu, Prigožin si neustále stěžoval, že jeho vojáci nemají dost zbraní a munice a když obojí dostal, tak nařikal, že je to málo. Později, až boje v Bachmutu skončily, jeho stížnosti pokračovaly. Začal obviňovat hlavní vedení, že je neschopné, že nechápe co vojsko potřebuje a nehlásí ruským občanům správné množství těch, kteří v bojích zahynuli. (Někdy je lepší, když občané některé strategické informace nedostanou, aby nezanikla celková podpora armády.)

Šojgu pak udělal pokus dostat všechny žoldnéřské skupiny pod svoje velení, čemuž se Prigožin mocně vzepřel. To už začínala jeho vzpoura. A pak začal mluvit o tom, jak je válka zbytečná. Kritizoval Sergěje Šojgu spolu s generálem Valerijem Gerasimovem a přitom se zdálo, že to bylo namířeno na Vladimíra Putina.

V pátek ráno, 23. června, Prigožin své lamento vystupňoval. Ve videu vysvětloval, že to, že Donbas měl být před rokem, v únoru 2022 napaden a zdecimován ukrajinskými vojsky (kvůli čemu Rusové na Ukrajinu vtáhli) je nesmysl, že nic takového nehrozilo. Úplně ignoroval skutečnost, že Ukrajinci nastěhovali těsně na hranice Donbasu celou svoji vojenskou mašinerii a začali s odstřelováním civilního osídlení. Den předtím, než Rusové vtáhli do země, vystřelili na Donbas 1400 raket.

Prigožin dále obviňoval Šojgu a jiné hlavní důstojníky z korupce, že přijímají peníze ruských oligarchů a tito je uplácejí, protože na válce mocně vydělávají. Jeho řeči byly čím dál více urážlivé, takže ho ruská bezpečnost začala podezřívát a zahájili kriminální šetření.

Celé to divadelní představení byl ve skutečnosti Prigožinův útok na presidenta Putina. Možná ho zkoušel očernit, aby ho mohl sám nahradit, kdo ví. Je jisté, že již dříve projevil zájem o politickou kariéru a s největší pravděpodobností by získal i podporu obyvatelstva. Peníze na to měl a skutečnost, že velel nějakým 25 000 dobrovolných žoldnéřů není zanedbatelná. Zatím se spokojil s hanobením ministra Šojgu a generála Gerasimova, se zjevným záměrem odstranit je z jejich pozic.

To ještě nebyla revoluce, ale nemělo to k ní daleko. Byla to vzpoura proti vedení války a i vedení celé země, které Prigožin, sám bez vojenských znalostí a politických zkušeností, odsuzoval. Na to, aby se k němu přidali další části vojska a obyvatelstvo a aby vypukla skutečná ozbrojená revoluce, by musela být jeho prohlášení považována za pravdivá.

Závažnost situace zvyšovala skutečnost, že Wagnerovy jednotky se ukázaly být lépe organizovány, víc ukázněné a víc bojeschopné, než ruská vojska. Díky tomu vyhrávali na bojišti mnohem snadněji. Ruští vojáci jsou podle některých analytů víc neukáznění a jejich vedení je více lhostejné. I mnozí z nich si stěžují na korupci ve vedení jak války, tak i země, což ale bývá obvyklé. Lidem se málokdo zavděčí, takže není jisté, jestli je možno něco takového brát vážně.

Pochod na Moskvu

[V sobotu ráno](#) se pak Wagnerovi vojáci vydali na pochod k Moskvě. Během cesty sestřelili přinejmenším dvě ruské helikoptéry. V Rostově na Donu obsadili centrum města a zajali vojenské vedení. Někteří Wagnerovci vnikli i do Luganska, kde zajali vojenský oddíl. Ruští vojáci je přijali bez odporu, dobrovolně se vzdali. Přemlouvali je, aby se vrátili na frontu a přestali se protivit vojenskému vedení.

Cestou dále, na Voroněž se objevily opět nějaké ruské helikoptéry, které Wagnerovci zničili. Vznikla přestřelka, která stála pár zbytečně utracených životů. Za Voroněží se rozdělili do tří skupin a každá postupovala k Moskvě z jiné strany. A pak, asi 200 km od města, vojáci zastavili pochod a zůstali stát.

Ruský president Vladimír Putin se obrátil na Čečence se žádostí o pomoc. Jejich vedoucí, Ramzan Kadyrov vyslal žoldněřskou skupinu, zvanou Achmat, aby povstání potlačila.

Jenže pak se do celé situace zamíchal běloruský president Alexander Lukašenko a začal s Prigožinem telefonicky vyjednávat. Mluvili spolu dlouho a nakonec se i domluvili. Lukašenko nabídl Prigožinovi asyl v Bělorusku s tím, že ihned se vzpourou přestane. A Prigožin opravdu vzpouru odvolal.

Závažnost situace

[To, že se tímto](#) činem Prigožin jaksi politicky vyřídil, je zjevné. Napadl Rusko v době nouze, kdy bojovali na Ukrajině o své přežití. Vlastně je zradil. Tím je otevřel jeho protivníkům, dal jim příležitost napadnout je zevnitř (což nevyužili) a ohrozil výsledky války. Něco takového je vlastizrada a za tu je odměnou provaz kolem krku.

Wagnerovy jednotky dnes bojují po celém světě. Jsou to námezdní žoldáci a jsou zúčastněni v bojích a ve válkách na Středním Východě, v Africe, v Jižní Americe a i jinde. Wagner také fungoval jako součást ruské zahraniční politiky, i když své spojení s Kremlem zkoušeli zastírat. Z těchto důvodů byli zúčastněni v Syrii a v Sudánu a i jinde, celou cestou až do

Venezuely. Za vojenskou a diplomatickou pomoc získávala Wagnerova skupina kromě svého platu ještě procenta z obchodních smluv, které za Rusko uzavírali.

Kdyby došlo k odstranění Wagnerových jednotek z těchto míst, to by vytvořilo vakuum a umožnilo by to Spojeným státům, aby je nahradily. Pak by došlo rychle ke změně situace na nepřátelskou vůči Rusku. US by to docílily buď propagandou, nebo násilím – obojího mají hojně a dobře ví, jak tyto politické zbraně ovládat.

Mnohé tyto země rovněž na pomoci Wagnerovy skupiny závisí. S odchodem vojsk by mohla vypuknout revoluce, anebo by mohla být země ochromena jiným způsobem. Wagner se ukázal být nejen schopný vojenský útvar, ale také spolehlivý politický poradce a zkušený organizátor, který si dokáže poradit s nejrozmanitějšími problémy.

Ztráta Wagnerovy skupiny tím pádem ohrožuje naprosto všechny, včetně ruského vedení. Rusko na Wagnera spoléhalo v mnohém a Wagner selhal. Tím pádem je tato zrada o to víc bolestivá a ohrožuje nejen mnoho národů po celém světě, ale také budoucnost ruské Federace. Je to – jak by se řeklo – nuž do zad svému příteli.

Je jistě zvláštní, že k něčemu takovému došlo přesně tehdy, kdy ukrajinská vojska zjevně prohrávala. Údajně Prigožin s něčím takovým nečítal, byl si jistý, že Rusové prohrají, což jeho provinění ještě zhoršuje. Poradce ukrajinského presidenta Zelenského se hned v sobotu vyjádřil, že jejich protiútok konečně destabilizoval ruské vedení a zvýraznil proluku, která mezi ruskými jednotkami vznikla. Snad považoval Wagnerovu vzpouru za jejich tah?

Následky

[Tím, že Jevgenij](#) Prigožin přijal nabídku běloruského presidenta Lukašenka na asyl v Bělorusku, jednodenní vzpoura ve skutečnosti skončila. Wagnerovy, po zuby ozbrojené jednotky pak putovaly zpět na frontu. Ruský prezident Vladimír Putin rozhodl, že všechna obvinění proti Prigožinovi budou zrušena. Ani Wagnerovi vojáci nebudou trestáni, už kvůli jejich udatným činům v současné válce. Těm, kteří se vzpoury nezúčastnili – a nebylo jich málo – bude umožněno vstoupit do ruské armády.

Takové rozhodnutí v zemi, kde člověk skončí ve vězení na mnoho let, když u něho najdou fajfku s marihuanou, je opravdu udivující.

A důvody

Jaké mohly být skutečné důvody pro Prigožinovo selhání a zorganizování vzpoury proti vedení Ruska? Mezi těmi, kteří přidávají své názory k článkům jsou názory různé. Někteří si myslí, že Prigožin byl jednoduše opilý a pochodem na Moskvu vystřízlivěl. Jiní jsou toho názoru, že to byl organizovaný způsob, jak donutit Wagnerovy vojáky aby přešli do ruské armády.

Velina Tchakarova má za to, že nešlo o Prigožinovu vzpouru. Podle ní to byla vnitřní válka mezi Putinovou tlupou z Petrohradu a moskevskou bandou Gerasimova a Šojgu. Příští rok v březnu mají být presidentské volby, Putin se těchto dvou potřeboval zbavit a jeho přítel Prigožin mu v tom rád pomohl.

Čečenský vůdce, Kadyrov řekl: „*Myslel jsem, že některým lidem je možno věřit. Že skutečně milují svoji mateřskou zemi, jako správní vlastenci ... ale ukázalo se, že kvůli osobní ctižádostivosti, zisku a aroganci, u nich láska k vlasti taky nemusí nic znamenat.*“

Ve veřejném projevu se ruský prezident Putin vyjádřil, že „*Rusko dnes bojuje o své přežití ... celá moc Západu, jejich vojsko, ekonomie a informační mašinerie, to všechno je zaměřeno proti naší zemi.*“ Zdůraznil, že veškeré vnitřní nesrovnalosti a neshody musí být dány bokem, protože nepřátelé země se snaží rozložit Rusko zevnitř.

Přirovnal současnou situaci k roku 1917, kdy uprostřed 1. světové války způsobily intriky a pomluvy kolaps státu a přivolaly tragedii ve formě civilní války. Pak zabíjel jeden Rus druhého, bratr vraždil bratra, zatím co političtí dobrodruzi a cizí mocnosti kapitalizovaly.

Wagnerovu vzpouru označil za zradu, způsobenou obrovskou ctižádostivostí a osobními zájmy jistých jednotlivců. Obvinil z tohoto činu všechny, kteří byli zodpovědní, ale nejmenoval ani samotného Prigožina.

Podezřelé!

[A pak se ukázalo](#), že americká rozvědka věděla o Prigožinově plánu na ozbrojené povstání o skoro dva týdny dříve, než k němu došlo. Bylo prý to zjevné z toho, jak začal hromadit zbraně a munici. Dokonce upozornili Bílý dům, Kongres, Pentagon a Ministerstvo zahraničí, že se něco takového chystá. Přesto Rusko nevarovali, ale spiklenecky mlčeli. Možná doufali, že něco takového vyústí v destabilizaci Ruska a že to umožní ukrajinské vítězství.

Později se vymlouvali skrze New York Times, že kdyby se o plánované vojenské akci zmínili, prezident Putin by je mohl obvinít, že něco takového sami připravovali.

Ovšem zde stále ještě chybí nějaké informace k vyřešení celé hádanky. Americká rozvědka nemohla vědět o Prigožinově záměru tak dlouho dopředu. Jeho rozhodnutí bylo spíš okamžité, jak sám říkal, vyprovokované útokem proti jeho vojákům – pokud k útoku opravdu došlo. Tím pádem by rozvědka o Prigožinově vzpouře mohla vědět pouze v případě, že by ji sami organizovali.

Něco takového by ovšem bylo velice přísně tajeno a nepsalo by se o tom v novinách.

[Ruské Ministerstvo](#) zahraničí vydalo varování západním zemím, aby nezkoušely současnou situaci zneužít k dosažení svých protiruských cílů. Tato snaha by nic nedocílila, ruské občany se jim nepodaří vyprovokovat k tomu, aby se vzbouřili.